

UZASADNIENIE

W dniu 14 kwietnia 2016 roku (...) 1 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny z siedzibą w W., reprezentowany przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wniósł do Sądu pozew przeciwko D. W., żądając zasądzenia w postępowaniu nakazowym od pozwanej kwoty 51.559,51 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 24 marca 2016 roku do dnia zapłaty z tytułu wystawionego przez pozwaną weksla własnego in blanco na zlecenie (...) Banku (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. (dalej: (...) S.A.), który to bank następnie w dniu 8 września 2014 roku przeniósł prawa z weksla w drodze indosu na rzecz powoda. Termin płatności weksla upłynął w dniu 23 marca 2016 roku. Powód wezwał powódkę do wykupienia weksla pismem z dnia 9 marca 2016 roku. Do pozwu załączono oryginał weksla.

pozew (k. 3-4)

W dniu 28 kwietnia 2016 roku Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w W. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, w którym zobowiązał pozwaną do zapłaty powodowi kwoty 51.559,51 złotych tytułem należności głównej wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 24 marca 2016 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 5.667 złotych tytułem kosztów procesu albo wniosła w tym terminie zarzuty.

nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym (k. 15)

W dniu 20 września 2016 roku pozwana, reprezentowana przez pełnomocnika będącego adwokatem, wniosła zarzuty od powyższego nakazu zapłaty, w których zaskarżyła nakaz w całości, domagając się jego uchylecia i oddalenia powództwa oraz zasądzenia od powoda kosztów procesu według norm przepisanych. W zarzutach zgłoszono szereg wniosków dowodowych: o przesłuchanie pracowników banku oraz powoda na okoliczność jakiej treści weksel był indosowany na rzecz powoda, czy przedmiotem indosu był weksel zupełny czy niezupełny, na jaką kwotę weksel opiewał w dacie indosowania, daty wypełnienia weksla, wręczenia deklaracji wekslowej przez D. W.. Pozwana wniosła również o zobowiązanie Banku (...) S.A. oraz powoda do wskazania osoby, która wypełniła weksel in blanco wystawiony przez pozwaną, do przesłania kserokopii weksla wystawionego przez pozwaną, do wskazania kto wypełniał weksel treścią kwoty słownie, cyfrową oraz daty płatności. Pozwana złożyła również wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z dziedziny pisma na okoliczność, czy nakreślona na wekslu kwota słownie i cyfrowo oraz data płatności weksla została napisana przez pozwaną, czy pozwana wypełniła pole „dnia 02 czerwca 2011 r.”, „za ten własny weksel na zlecenie (...) SA” oraz imieniem i nazwiskiem „D. W. (...)-(...) W. ul. (...) m3”, czy jakiegokolwiek słowa wypisane na przedzie weksla pochodzą od osób indosujących weksel na jego odwrocie, a jeśli tak to które. Ponadto pozwana wniosła o przesłuchanie stron na okoliczność wręczenia weksla in blanco bankowi oraz zawarcia porozumienia wekslowego, daty wypowiedzenia umowy nr (...) pismem z dnia 14.02.2012 r., doręczonym pozwanej dnia 16.02.2012 r., przy czym o przesłuchanie powódki w drodze pomocy prawnej przez Sąd Rejonowy we Włocławku.

Pozwana podniosła przeciwko nakazowi zapłaty następujące zarzuty: przedawnienia roszczenia, wypełnienia weksla niezgodnie z zawartym porozumieniem, działania indosatariusza na szkodę dłużnika, zarzut z art. 20 prawa wekslowego, wadliwości indosu weksla. Pozwana zakwestionowała również dokumenty przedłożone przez stronę powodową, roszczenie powoda co do zasady, jak i jego wysokości oraz skuteczność przelewu wierzytelności między bankiem (...) S.A. a powodem. W uzasadnieniu zarzutów pozwana wskazała, że roszczenie z umowy kredytu, którą zawarła z bankiem (...) S.A. przedawniło się najpóźniej w dniu 17 marca 2015 roku, a weksel został wypełniony w dniu 23 marca 2016 roku, a więc po upływie terminu przedawnienia, co stanowi wypełnienie weksla niezgodnie z zawartym porozumieniem.

zarzuty od nakazu zapłaty (k. 18-22)

W dniu 21 kwietnia 2017 roku powód wniósł odpowiedź na zarzuty, w której wniósł o utrzymanie nakazu zapłaty w mocy w całości. Podniósł, iż weksel in blanco został wystawiony prawidłowo, albowiem wystarcza do tego

zawarcie w pierwotnym dokumencie słowa „weksel”, bezwarunkowego przyrzeczenia zapłaty oraz złożenie przez wystawcę podpisu z zamiarem zaciągnięcia zobowiązania wekslowego. Powód wskazał, że zarzut wypełnienia weksla niezupełnego po upływie terminu przedawnienia nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ zgodnie z ust. 2 deklaracji wekslowej (...) S.A. jako remitent może wypełnić złożony przez pozwaną weksel w każdym czasie na sumę odpowiadającą wartości zadłużenia wobec tego podmiotu oraz opatrzyć weksel datą płatności według swego uznania. Ponadto powód zaprzeczył, że w niniejszej sprawie roszczenie ze stosunku podstawowego, tj. o zwrot kwoty kredytu uległo przedawnieniu, ponieważ pozwana przerwała bieg przedawnienia pismem z dnia 5 października 2012 roku, które miało charakter uznania długu, a następnie bieg przedawnienia został ponownie przerwany wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności na bankowy tytuł egzekucyjny (dalej: (...)). Kolejnym zdarzeniem prawnym mającym – w ocenie powoda – przerywać bieg przedawnienia było nadanie klauzuli (...) przez Sąd Rejonowy we Wrocławku postanowieniem z dnia 17 maja 2013 r. wydanym w sprawie o sygn. akt I Co 959/13. W ocenie powoda termin przedawnienia roszczenia rozpoczął ponownie bieg z dniem 17 maja 2013 r., co oznacza, iż 3-letni termin przedawnienia nie upłynął w dniu płatności weksla, tj. w dniu 23 marca 2016 r. Powód oświadczył, iż zawarł w dniu 26 czerwca 2014 roku z (...) S.A. umowę sprzedaży wierzytelności z umowy kredytu zawartej z pozwaną, załączając do pisma dokumenty na dowód tej okoliczności. W odpowiedzi na zarzuty powód wniósł o przeprowadzenie dowodu z szeregu dokumentów załączonych do tego pisma na okoliczność istnienia, wysokości i wymagalności roszczenia dochodzonego w niniejszej sprawie, a także bezzasadności zarzutu przedawnienia.

pismo (k. 74 – 137)

W dniu 29 maja 2017 roku pozwana wniosła pismo procesowe, w którym odniosła się do stanowiska powoda zaprezentowanego w odpowiedzi na zarzuty. Pozwana wskazała, że termin przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego upłynął w dniu 6 października 2015 roku, zaś weksel został wypisany w dniu 23 marca 2016 roku. W ocenie pozwanej wnioski o nadanie klauzuli wykonalności (...) nie przerwał biegu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego, ponieważ w niniejszej sprawie nie zachodzi tożsamość podmiotu, który składał wniosek o nadanie klauzuli wykonalności (...) a powodem, a ponadto nabywca wierzytelności niebędący bankiem nie może powoływać się na przerwę biegu przedawnienia, spowodowaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, z czego wyprowadza wniosek, że tym bardziej powód nie może powoływać się na przerwę biegu przedawnienia, która miałaby wynikać z samego złożenia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności (...) przez (...) S.A. Pozwana podniosła, iż powód nie był uprawniony do wypełnienia weksla in blanco z uwagi na treść art. 517 § 1 k.c.

pismo (k. 145 – 146)

Sąd uznał za ustalone następujące okoliczności:

W dniu 2 czerwca 2011 roku D. W., prowadząca działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe (...) W. D. zawarła z (...) S.A. umowę kredytu nr (...), na mocy której bank udzielił jej kredytu na kwotę 31.000 złotych na finansowanie bieżącej działalności.

dowód: umowa o kredyt (k. 24-28)

Jako zabezpieczenie ww. kredytu D. W. wystawiła w tym dniu na zlecenie (...) S.A. weksel własny in blanco. Strony sporządziły w tym dniu również deklarację wekslową regulującą zasady wypełniania weksla.

dowód: weksel (k. 70), deklaracja wekslowa (k.115)

W treści deklaracji D. W. oświadczyła, że składa do dyspozycji (...) weksel własny niezupełny (in blanco), na zabezpieczenie wierzytelności (...) S.A. z tytułu umowy kredytu nr (...) z dnia 2 czerwca 2011 r. w kwocie 31.000 zł. Upoważniła Bank do wypełnienia weksla w każdym czasie na sumę odpowiadającą jej zadłużeniu wobec (...) S.A. z tego tytułu łącznie z odsetkami, prowizją i kosztami oraz do opatrzenia weksla datą płatności według swego uznania i zobowiązała do zawiadomienia jej najpóźniej na siedem dni przed terminem płatności.

dowód: deklaracja (k. 115)

Oświadczeniem noszącym datę 14 lutego 2012 r., doręczonym D. W. w dniu 17 lutego 2012 r. (...) S.A. wypowiedział umowę rachunku bankowego, zawartą w tym samym dniu, w którym doszło do zawarcia umowy kredytu, wzywając D. W. do zapłaty kwoty stanowiącej równowartość salda debetowego.

dowód: oświadczenie (k. 101 – 102)

Wobec nie spłacania kredytu w umówionym terminie (...) S.A. wypowiedziała umowę kredytu oświadczeniem, które zostało doręczone pozwanej w dniu 23 kwietnia 2012 roku. Termin wypowiedzenia umowy wynosił 30 dni od dnia doręczenia oświadczenia. Jednocześnie Bank wezwał D. W. do zapłaty kwoty stanowiącej sumę: kapitału kredytu, odsetek oraz kosztów, wynoszącej w dniu 18 kwietnia 2012 r. 32.893,72 zł.

dowód: oświadczenie o wypowiedzeniu (k. 104-106)

Pismem z dnia 14 września 2012 roku bank wezwał pozwaną do zapłaty łącznej kwoty 36.064,08 złotych, stanowiącej równowartość kredytu wraz z odsetkami.

dowód: wezwanie do zapłaty (k. 107a)

W dniu 9 października 2012 roku, odpowiadając na wezwania Banku, D. W. skierowała do (...) S.A. pismo, w którym poinformowała, iż nie jest w stanie spłacić zadłużenia z tytułu tego kredytu, za co przeprasza i wskazała, iż brak możliwości spłaty nie nastąpił z jej winy.

dowód: oświadczenie (k. 107b)

W dniu 30 kwietnia 2013 roku (...) S.A. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) ICH, w którym określił wymagalne zadłużenie na kwotę 40.502,32 złote, na co składał się kapitał kredytu, wymagalne odsetki oraz prowizje i opłaty bankowe.

dowód: bankowy tytuł egzekucyjny (k. 112)

W dniu 17 maja 2013 roku Sąd Rejonowy we Włocławku nadał bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności z ograniczeniem odpowiedzialności dłużnika do kwoty 46.500 złotych.

dowód: postanowienie (k. 113)

W dniu 26 czerwca 2014 roku (...) S.A. zawarła z Funduszem umowę sprzedaży wierzytelności wynikającej z ww. umowy kredytu. Zgodnie z § 3 tej umowy (...) S.A. sprzedał Funduszowi wierzytelności wraz z wszelkimi zabezpieczeniami wymienionymi w załączniku numer 1 do umowy, w tym wierzytelność przysługującą w stosunku do D. W.. Stosownie do treści § 3 ust. 3 umowy Bank zobowiązał się wydać Funduszowi m.in. weksel indosowany z klauzulą bez obliża, stanowiący zabezpieczenie wierzytelności.

dowód: umowa sprzedaży wierzytelności wraz z pełnomocnictwami, aneksem nr (...) do tej umowy oraz załącznikami (k. 116-136)

W dniu 8 września 2014 roku na odwrocie weksla niepełnego zamieszczono następujące słowa: „ustępujemy bez obliża na zlecenie (...) 1 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny”. Pod poniższymi słowami umieszczono pieczęć (...). S.A. (...) oświadczenie podpisali pełnomocnicy: po. dyrektora biura M. B. oraz kierownik zespołu J. M..

dowód: weksel (k. 70v)

W dniu 23 marca 2016 roku na polecenie Funduszu wypełniono weksel na kwotę 51.559,51 złotych, wyrażoną cyfrowo i słownie, opatrzoną datą płatności weksla – 23 marca 2016 r., klauzulą bez protestu oraz oznaczeniem miejsca płatności: Bank (...) S.A. z.s. w W.”.

okoliczność bezsporna

Powyższe okoliczności Sąd ustalił na podstawie powołanych dokumentów znajdujących się w aktach niniejszej sprawy, albowiem autentyczność tych dokumentów nie budziła wątpliwości Sądu, a strony również nie kwestionowały ich prawdziwości i wiarygodności. Inną natomiast kwestią jest, że pozwana podnosiła zarzuty odnośnie skuteczności czynności prawnych wyrażonych w tych dokumentach, jest to jednak domena oceny prawnej sprawy, która zostanie rozwinięta w dalszej części niniejszego uzasadnienia.

Oddaleniu podlegały natomiast wszystkie wnioski dowodowe złożone przez pozwaną w zarzutach od nakazu zapłaty, albowiem ich przeprowadzenie nie prowadziło do ustalenia okoliczności istotnych z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy. Wnioskowany przez pozwaną dowód z opinii biegłego z dziedziny pisma na okoliczność, czy nakreślona na wekslu kwota słownie i cyfrowo oraz data płatności weksla została napisana przez pozwaną, czy pozwana wypełniła pola: „dnia 02 czerwca 2011 r.”, „za ten własny weksel na zlecenie (...) SA” oraz imieniem i nazwiskiem „D. W. (...) - (...) W. ul. (...) m3” oraz czy jakiegokolwiek słowa wypisane na przedzie weksla pochodzą od osób indosujących weksel na jego odwrocie, a jeśli tak to które – był zbędny. Pozwana nie kwestionowała, że wystawiła weksel jako niezupełny (nie kwestionowała autentyczności podpisu na wekslu) a powód przyznał, że takiej treści weksel nabył. Dowód z opinii biegłego fałszyfikujący tezę, że pozwana samodzielnie wypełniła weksel przydatny byłby tylko w sytuacji, gdyby powód twierdził, że weksel ten w chwili wystawienia przez pozwaną był zupełny. Dowody prowadzące do ustalenia, kiedy, gdzie i kto wypełnił weksel oraz w jakim stanie znajdował się weksel w chwili nabycia przez powoda miałyby zaś znaczenie w sytuacji, gdyby powód twierdził, że nabył weksel w drodze indosu jako zupełny. Okoliczność ta została wyjaśniona w drodze przyznania przez powoda faktu wypełnienia weksla w dacie płatności, co odpowiadało forsowanej przez pozwaną tezie, co do tej daty. Przeprowadzenie dowodów z opinii biegłego i przesłuchania świadków oraz stron na powyższe okoliczności było zatem zbędne. Dowód z przesłuchania pracowników banku na okoliczność wręczenia przez pozwaną deklaracji wekslowej również był zbędny i podlegał oddaleniu na podstawie art. 229 k.p.c., ponieważ powód przyznał, że deklaracja wekslowa została sporządzona i załączył ją do swojego pisma procesowego.

Wnioski dowodowe o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron na okoliczność zawarcia porozumienia wekslowego oraz na okoliczność daty wypowiedzenia umowy kredytowej są niezgodne z art. 299 k.p.c., który stanowi, że jeżeli po wyczerpaniu środków dowodowych lub w ich braku pozostały niewyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, sąd dla wyjaśnienia tych faktów może dopuścić dowód z przesłuchania stron. Powołane w tezie dowodowej okoliczności zostały już ustalone na podstawie dowodów z dokumentów, stąd przeprowadzanie dowodu z przesłuchania stron na te okoliczności jest zbędne.

Sąd postanowił oddalić również wnioski dowodowe zgłoszone przez powoda w odpowiedzi na zarzuty, a mianowicie wniosek o przesłuchanie pozwanej, ponieważ pozwana przyznała, iż zawarła umowę kredytową z (...) S.A. oraz wniosek o dowód z opinii biegłego księgowego, ponieważ fakty, które miały być za jej pomocą udowodnione zostały już ustalone na podstawie przedstawionych przez powoda dokumentów.

Sąd zważył, co następuje:

W sprawie pozwana nie kwestionowała, że zawarła z (...) S.A. umowę kredytu nr (...), na mocy której bank udzielił jej kredytu na kwotę 31.000 złotych na finansowanie bieżącej działalności. Jako zabezpieczenie tego kredytu pozwana wystawiła na rzecz (...) S.A. weksel własny in blanco, do którego załączona została deklaracja wekslowa. (...) S.A. o wypowiedzeniu umowy kredytu zostało doręczone pozwanej w dniu 23 kwietnia 2012 roku. Termin wypowiedzenia umowy wynosił 30 dni od dnia doręczenia oświadczenia i upłynął z dniem 23 maja 2012 roku, co oznacza, iż roszczenie (...) S.A. o zwrot kredytu stało się wymagalne w dniu 24 maja 2012 roku. Pismo pozwanej, które wpłynęło do (...) S.A. w dniu 9 października 2012 roku, w którym oświadczyła, iż nie jest w stanie spłacić długu należało zakwalifikować jako

pisemne oświadczenie o uznaniu długu, a ściślej jako tzw. uznanie niewłaściwe. Wprawdzie nie zawierało ono wprost oświadczenia o uznaniu długu, ale stanowiło wyraz przekonania dłużniczki, że Bank posiadał w stosunku do niej wymagalną wierzytelność, której istnienia i wysokości dłużniczka nie kwestionowała. Z uwagi na powyższe, zgodnie z art. 123 § 1 pkt 2 k.c. oraz art. 124 § 1 k.c. bieg terminu przedawnienia roszczenia o zwrot kredytu z należnościami ubocznymi został przerwany w dniu 9 października 2012 roku i od tego dnia biegł on na nowo.

Umowa sprzedaży wierzytelności z dnia 26 czerwca 2014 roku zawarta pomiędzy (...) S.A. a powodem była ważna i skuteczna, co skutkowało przeniesieniem na powoda wierzytelności z tytułu umowy kredytu. Wbrew stanowisku pozwanej prowadziła również do przeniesienia na Fundusz własności weksła in blanco wraz z uprawnieniem do jego wypełnienia. W chwili zawarcia umowy sprzedaży wierzytelności weksel wystawiony przez pozwaną pozostawał niezupełnym. Nie tworzył zatem samodzielnej wierzytelności wekslowej lecz jedynie instrument zabezpieczający wierzytelność ze stosunku podstawowego, którego warunki powstania zostały określone w odrębnej umowie – deklaracji wekslowej. W tym stanie rzeczy powoływanie się przez pozwaną na treść art. 517 § 1 k.c., jako tworzącego zakaz zbywania weksła w drodze przelewu, należało ocenić jako niesłuszne. W orzecznictwie Sądu Najwyższego i doktrynie nie budzi wątpliwości, że prawa z weksła in blanco przed wypełnieniem mogą być przeniesione na inną osobę w drodze przelewu (porównaj między innymi wyroki Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2008 r., V CSK 124/08; z dnia 5 lutego 1998 r. III CKN 342/97, OSNC z 1998 r., nr 9, poz. 141 oraz z dnia 9 września 2004 r. II CK 499/03, nie publ.). Co więcej, w orzecznictwie przepis art. 517 § 1 k.c. jest wykładany w ten sposób, że nie stanowi on przeszkody do przeniesienia w drodze przelewu wierzytelności wekslowej ucieleśnionej w wekslu zupełnym nieindosowanym, przy czym warunkiem skuteczności takiego przelewu jest wydanie weksła (por. powołany wyżej wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2008 r.). W tym stanie rzeczy prawa z weksła przeszły na powoda w drodze przelewu na podstawie umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 26 czerwca 2014 roku. Stanowisko to można uzasadnić dwojako – poprzez odwołanie się do treści art. 509 § 2 k.c. oraz poprzez odwołanie się do treści umowy. Pierwszy wariant uzasadniony jest stwierdzeniem, że weksel in blanco do chwili jego wypełnienia nie stanowi odrębnej wierzytelności a jedynie instrument zabezpieczenia przelewanego roszczenia. W chwili przelewu takiej wierzytelności istnieje po stronie wierzyciela jedynie prawo do jego wypełnienia, wynikające z samego charakteru porozumienia towarzyszącego podpisaniu i wręczeniu weksła przez wystawcę. Prawo do wypełnienia weksła in blanco łączy się oczywiście ściśle z wekslem, tak że skuteczność przelewu tego prawa związana jest z przeniesieniem własności dokumentu (odpowiednio stosowany art. 517 § 2 k.c.). Nie stoi to jednak na przeszkodzie uznaniu, że do przejścia uprawnienia do wypełnienia weksła dochodzi już tylko ze względu na zawarcie umowy przenoszącej wierzytelność zabezpieczaną i towarzyszącą jej wydanie dokumentu podpisanego blankietu weksła. W drugim wariantcie interpretacyjnym uzasadnieniem nabycia weksła przez powoda była treść § 3 ust. 1 ww. umowy, w którym strony wyraźnie oświadczyły, iż (...) S.A. sprzedaje a powód kupuje wierzytelności wraz z wszelkimi zabezpieczeniami, co oznacza, iż wraz z wierzytelnością z tytułu umowy kredytu przeszły na powoda również prawa z weksła.

W tym stanie rzeczy zbędna była ocena znaczenia indosu zamieszczonego na odwrocie weksła własnego wystawionego przez pozwaną. Istotnie powód nie wykazał, aby osoby indosujące weksel były uprawnione do działania w imieniu indosanta. Rzecz w tym, że indos ten nie miał znaczenia dla przeniesienia na powoda blankietu weksła wraz z prawem do jego wypełnienia, skoro do przeniesienia tego prawa doszło wskutek przelewu wierzytelności zabezpieczonej i wydania dokumentu weksła.

Z faktu nabycia przez powoda weksła w stanie niezupełnym w drodze przelewu wyciągnąć należy wniosek o bezprzedmiotowości zarzutu nabycia weksła przez powoda w złej wierze, sformułowanego na podstawie art. 10 prawa wekslowego. Skoro powód nabył weksel w stanie niezupełnym w drodze przelewu, w związku z nabyciem wierzytelności, której wykonanie miał zabezpieczać, to uprawnienie pozwanej do powoływania się wobec powoda na bezskuteczność wypełnienia weksła, wynikającą z powiązania tegoż weksła z wierzytelnością ze stosunku podstawowego, wynikała z art. 513 § 1 k.c. W chwili nabycia bowiem tej wierzytelności wraz z wekslem in blanco nie doszło do zerwania akcesoryjnego charakteru potencjalnej jeszcze wierzytelności wekslowej w stosunku do wierzytelności ze stosunku podstawowego. Z tego samego faktu nie sposób również wywieść możliwości zastosowania

w sprawie art. 20 prawa wekslowego. Przeniesienie weksla niezupełnego nie mogło prowadzić do zbycia go po terminie płatności wynikającym z tegoż weksla.

W tym stanie rzeczy przedmiotem sporu prawnego między stronami była kwestia przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego oraz wpływu tego ewentualnego przedawnienia na powstanie wierzytelności wekslowej. Bezsporne bowiem było, że w świetle treści art. 70 ust. 1 i 2 prawa wekslowego w chwili wniesienia pozwu roszczenie o zapłatę sumy wekslowej nie było przedawnione.

W pierwszej ze wzmiankowanych kwestii powód powoływał się na przerwanie biegu przedawnienia roszczenia poprzez złożenie przez cedenta wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu. Sąd Rejonowy we Włocławku w dniu 17 maja 2013 roku nadał tę klauzulę. Spór o znaczenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu Sąd rozstrzygnął na korzyść pozwanej, przyjmując, iż złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nie przerywa biegu przedawnienia wobec cesjonariusza wierzytelności, który nie jest bankiem. Bankowy tytuł egzekucyjny był przywilejem bankowym, który pozwalał egzekwować bankowe roszczenia w uproszczony sposób, z pominięciem sądowego postępowania rozpoznawczego i był instytucją wyjątkową w polskim systemie prawnym, albowiem żaden inny podmiot prawa cywilnego nie był uprawniony do wystawiania wobec swojego dłużnika tytułu egzekucyjnego, na podstawie którego po uzyskaniu klauzuli wykonalności mógł prowadzić egzekucję. Niewątpliwie wystąpienie przez bank z wnioskiem do sądu o nadanie klauzuli wykonalności było zdarzeniem prawnym, które zgodnie z art. 123 § 1 pkt 1 k.c. przerywało bieg przedawnienia roszczenia względem banku jako czynność przedsięwzięta bezpośrednio w celu egzekwowania roszczenia. Za takim poglądem wielokrotnie opowiadał się Sąd Najwyższy w swoich orzeczeniach (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2004 r., III CZP 101/03, OSNC 2005, nr 4, poz. 58, oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2011 r., IV CSK 156/11, OSNC-ZD 2013, nr A, poz. 7, z dnia 12 stycznia 2012 r., II CSK 203/11, OSP 2014, nr 6, poz. 60, z dnia 17 grudnia 2004 r., II CK 276/04, nie publ., z dnia 22 stycznia 2008 r., V CSK 386/07, nie publ., z dnia 21 maja 2010 r., II CSK 614/09, "Izba Cywilna" i z dnia 4 października 2012 r., 2011, nr 5, s. 26, I CSK 90/12, nie publ.). Takie przerwanie biegu przedawnienia nie ma jednak prostego przełożenia na sytuację prawną cesjonariusza, pomimo że zgodnie z art. 509 § 2 k.c. zasadą jest, iż wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. Odmienna sytuacja prawną cesjonariusza niebędącego bankiem w odniesieniu do przerywania biegu przedawnienia przez złożenie przez bank wniosku o nadanie klauzuli wykonalności (...) wynika z faktu, iż uprawnienie do wystawienia (...) oraz złożenia wniosku o nadanie mu klauzuli wykonalności a w konsekwencji prowadzenie egzekucji na tej podstawie, przysługiwało jedynie bankom i tylko na ich rzecz mogła być nadana klauzula wykonalności, a nadanie klauzuli na rzecz cesjonariusza niebędącego bankiem nie było dopuszczalne (por. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2004 r., III CZP 9/04, OSNC 2005, nr 6, poz. 98, z dnia 22 lutego 2006 r., III CZP 129/05, OSNC 2007, nr 1, poz. 4, i z dnia 19 lutego 2015 r., III CZP 103/14). W uchwale z dnia z dnia 29 czerwca 2016 r., sygn. akt III CZP 29/16 oraz postanowieniu z dnia 26 października 2016 r., sygn. akt III CZP 60/16 Sąd Najwyższy pochylił się nad innym problemem prawnym, a mianowicie nad wpływem wszczęcia przez bank postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego na bieg przedawnienia roszczenia względem cesjonariusza wierzytelności niebędącego bankiem. Sąd Najwyższy stwierdził, iż to zdarzenie prawne nie przerywa biegu przedawnienia względem cesjonariusza niebędącego bankiem. Przesłanki wnioskowania stanowiącego podstawę argumentacji przedstawionej przez Sąd Najwyższy w powyższych judykatach są ściśle związane z analizowanym przez Sąd meriti zagadnieniem. W uchwale podjętej w sprawie o sygnaturze akt III CZP 29/16, zawarto następujący passus: „nie może ująć uwagi, że przerwa biegu przedawnienia została spowodowana czynnością banku zmierzającą do egzekwowania roszczenia, podczas gdy nabywcy niebędącemu bankiem miałyby służyć do jego dochodzenia. Nabywca wierzytelności nie będący bankiem nabywa wierzytelność w swej treści i przedmiocie tożsamą z wierzytelnością zbywającego banku, ale nie wchodzi w sytuację prawną zbywcy wywołaną przerwą biegu przedawnienia i rozpoczęciem biegu na nowo”. Tożsamy z wyżej wymienionym jest cel instytucji wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu. Wykładnia systemowa prowadzi do konstatacji, iż wniosek o nadanie klauzuli takiemu tytułowi był czynnością zmierzającą do egzekwowania roszczenia, albowiem przepis art. 786² k.p.c. przed jego uchyleniem umieszczony był w części trzeciej k.p.c. poświęconej postępowaniu egzekucyjnemu. Ponadto o egzekucyjnym charakterze wniosku o nadanie klauzuli wykonalności

świadczy sam charakter (...), jako instytucji prawnej zastępującej sądowy tryb dochodzenia roszczenia. Po jego wystawieniu bank podejmował już czynność z zakresu postępowania egzekucyjnego sensu largo, jaką było złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu. Warunkiem prowadzenia egzekucji z bankowego tytułu wykonawczego było nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności przez sąd. Powyższe argumenty świadczą o braku zasadniczej różnicy pomiędzy wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, a prowadzeniem egzekucji z bankowego tytułu egzekucyjnego z perspektywy przerwania biegu przedawnienia względem cesjonariusza niebędącego bankiem, albowiem obie te czynności były czynnościami zmierzającymi do egzekwowania roszczenia. W związku z powyższym argumenty Sądu Najwyższego znajdujące się w uzasadnieniach powyższych orzeczeń odnoszą się również do wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu. Jak słusznie zauważył Sąd Najwyższy w powoływanej uchwale, cesjonariusz nie mógł kontynuować egzekucji wszczętej przez bank, gdyż w postępowaniu egzekucyjnym nie ma zastosowania art. 192 pkt 3 k.p.c., a więc fundusz sekurytyzacyjny, który nie mógł się powołać na bankowy tytuł egzekucyjny oraz przejście uprawnień i uzyskać klauzuli wykonalności na podstawie art. 788 § 1 k.p.c.; musiał uzyskać nowy tytuł wykonawczy i dopiero na jego podstawie egzekwować roszczenie. Podobnie cesjonariusz nie mógłby złożyć wniosku o wszczęcie egzekucji na podstawie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, któremu sąd na wniosek banku nadał klauzulę wykonalności co uprawnia do argumentacji a simili odnośnie problemu powstałego w rozpoznawanej sprawie. Ponadto warto odnotować, iż Sąd Najwyższy w dniu 9 czerwca 2017 r. podjął uchwałę w sprawie o sygn. akt III CZP 17/17, której teza brzmi: „wniosek o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nie przerywa biegu przedawnienia roszczenia objętego tym tytułem wobec cesjonariusza niebędącego bankiem”. Z uwagi na fakt, iż uchwała zapadła stosunkowo niedawno, a w trakcie sporządzania niniejszego uzasadnienia nie jest dostępne jej uzasadnienie, nie jest możliwe odniesienie się do prawnych motywów tej uchwały, jakkolwiek jest sens, w świetle przywołanego orzecznictwa, jest jasny.

Nie można również zgodzić się z twierdzeniem powoda, iż ewentualna zmiana linii orzeczniczej w odniesieniu do prawa majątkowego nie może wywoływać skutków wstecz i tym samym powodować, iż wierzytelność nieprzedawniona w chwili wytoczenia powództwa staje się przedawnioną z uwagi na wydanie przez Sąd Najwyższy orzeczenia stwierdzającego, iż określona czynność wierzyciela pierwotnego nie powoduje skutku przerwania biegu przedawnienia w odniesieniu do cesjonariusza niebędącego bankiem. Wyrażony powyżej pogląd bazuje na pewnym nieporozumieniu. Zgodnie z art. 398²⁰ k.p.c. Sąd, któremu sprawa została przekazana, związany jest wykładnią prawa dokonaną w tej sprawie przez Sąd Najwyższy, natomiast zgodnie z art. 390 § 2 k.p.c. uchwała Sądu Najwyższego rozstrzygająca zagadnienie prawne wiąże w danej sprawie. Powyższe dwa przepisy wyznaczają zakres związania sądu rozpoznającego daną sprawę poglądem prawnym wyrażonym przez Sąd Najwyższy w orzeczeniu, które zapadło w ramach danej sprawy w związku z rozpoznaniem skargi kasacyjnej albo pytania prawnego. We wszystkich pozostałych przypadkach kwestie prawne w ramach danego postępowania są rozpoznawane przez sądy w sposób samodzielny, zgodnie z treścią art. 316 § 1 k.p.c. Takie unormowanie procesu cywilnego jest związane z systemem prawa stanowionego, który obowiązuje w Rzeczypospolitej Polskiej, w przeciwieństwie do systemu precedensowego, w którym orzeczenia sądów są źródłami prawa. Katalog źródeł prawa zawarty w art. 87 Konstytucji RP ma charakter zamknięty i nie zawiera orzeczeń Sądu Najwyższego. Sąd Najwyższy, jako Sąd o wielkim autorytecie pełni ważną rolę w procesie wykładni prawa, ale nie sposób zakładać, że przełożenie poglądów Sądu Najwyższego na treść wyroków sądów powszechnych odbywa się niejako automatycznie, ponieważ każdy Sąd rozstrzyga sprawę według własnego uznania, wiedzy, po analizie stanowisk stron, doktryny oraz orzecznictwa. Nie sposób zatem twierdzić, że roszczenie, które było nieprzedawnione stało się przedawnione na skutek orzeczenia Sądu Najwyższego, ponieważ wyroki tego Sądu nie mają mocy prawotwórczej, a Sąd rozpoznający daną sprawę stwierdza przedawnienie roszczenia w sposób deklaratoryjny, ponieważ przedawnienie roszczenia jako skutek prawny następuje z mocy prawa, na skutek upływu czasu. Powyższe różnice pomiędzy orzeczeniami Sądu Najwyższego, a przepisami prawa powszechnie obowiązującego wyłączają możliwość porównywania ich skutków dla sytuacji prawnej podmiotów, a w szczególności do ochrony praw nabytych. Powód prowadząc działalność gospodarczą polegającą na obrocie wierzytelnościami musi liczyć się z ryzykiem, że dochodzona przez niego wierzytelność może w danym procesie zostać uznana za przedawnioną, jeżeli taki będzie pogląd sądu rozpoznającego daną sprawę. Jeżeli natomiast zarzuty powoda odnosić do kwestii zmiany wykładni przepisów prawa po nabyciu wierzytelności, której przerwa przedawnienia ma dotyczyć, to

wskazać należy, że przewodnią myślą towarzyszącą refleksji o braku możliwości uznania biegu przedawnienia za przerwany w odniesieniu do wierzytelności stwierdzonej bankowym tytułem egzekucyjnym w razie jej zbycia na rzecz podmiotu niebędącego bankiem, jest ograniczenie kręgu beneficjentów bankowego tytułu egzekucyjnego wyłącznie do podmiotów uprawnionych do jego wystawienia na podstawie przepisów. Myśl ta absolutnie nie jest nowa. Wyrażana była ona wielokrotnie w powołanych wyżej orzeczeniach dotyczących dopuszczalności nadania klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu na rzecz podmiotów niebędących bankami, w tym funduszków sekurytyzacyjnych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2011 r., V CSK 312/10). Pogląd co do skuteczności przerwania przedawnienia wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu w odniesieniu do cesjonariusza niebędącego bankiem jest tylko nieuchronną konsekwencją rozwinięcia owej myśli. Skuteczność przerwy biegu przedawnienia oceniać należy również w kontekście podmiotowym, poprzez odniesienie aktów zmierzających do egzekucji roszczenia wyłącznie do podmiotów uprawnionych do dokonania takich aktów. Wywód ten jest tym bardziej słuszny, że dopuszczalność korzystania z instytucji bankowego tytułu egzekucyjnego została ostatecznie uznana za niezgodną z konstytucją wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 kwietnia 2015 r. wydanym w sprawie P 45/12.

W konsekwencji należało przyjąć, że wierzytelność o zwrot kredytu wraz z oprocentowaniem uległa przedawnieniu z dniem 10 października 2015 r.

Weksel stanowiący podstawę roszczenia został wypełniony w dniu 23 marca 2016 roku, a więc po upływie terminu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego. Wypełnienie weksla in blanco po upływie terminu przedawnienia Sąd uznał za niezgodne z treścią porozumienia wekslowego. Sąd w tym zakresie podziela argumentację wyrażoną w ugruntowanej linii orzeczniczej Sądu Najwyższego (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 14 października 1971 r., II CR 277/71, OSP 1971 r., nr 7-8, poz. 139, z dnia 9 września 2004 r., II CK 499/03, Glosa 2005, nr 4, s. 38, z dnia 19 listopada 2004 r., V CK 228/04, OSP 2005, Nr 11, poz. 130, z dnia 9 grudnia 2004 r., II CK 170/04, nie publ., z dnia 30 listopada 2005 r., III CK 274/05, nie publ., z dnia 15 lutego 2006 r., IV CSK 15/05, nie publ., z dnia 14 lipca 2006 r., II CSK 75/06, nie publ., z dnia 19 października 2006 r., V CSK 205/06, nie publ., z dnia 19 grudnia 2007 r., V CSK 323/07, nie publ., z dnia 14 lutego 2008 r., II CSK 522/07, nie publ., z dnia 15 maja 2008 r., I CSK 548/07, nie publ., z dnia 11 sierpnia 2010 r., I CSK 616/09, nie publ. I z dnia 1 grudnia 2010 r., I CSK 181/10, nie publ.). Wykładnia deklaracji wekslowej zgodnie z dyrektywami ogólnymi zawartymi w art. 65 k.c. przy uwzględnieniu ścisłego związku weksla z zabezpieczoną wierzytelnością prowadzi do wniosku, że wierzyciel wekslowy jest uprawniony jedynie do wypełnienia weksla w chwili, gdy roszczenie ze stosunku podstawowego nie przedawniło się. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się (wyrok z dnia 19 listopada 2004 r., V CK 228/04), że także w przypadkach użycia przez strony zwrotu mówiącego o tym, że wręczony weksel in blanco może być uzupełniony w każdym czasie, będzie chodziło na ogół o dowolną chwilę - ale tylko przed upływem terminu przedawnienia roszczenia podlegającego zabezpieczeniu. Jeżeliby natomiast w konkretnym przypadku taki zwrot rzeczywiście oznaczał udzielenie upoważnienia do uzupełnienia weksla in blanco w każdym czasie bez jakichkolwiek ograniczeń, to taki zamiar stron nie mógłby być respektowany z przyczyn podobnych do tych, które leżą u podstaw art. 120 § 1 zdania drugiego i art. 365¹ k.c. Najwłaściwszym rozwiązaniem w takiej sytuacji byłoby zastosowanie do uprawnienia do uzupełnienia weksla in blanco w drodze analogii art. 120 zdania drugiego w związku z art. 118 k.c.; skutkiem upływu terminu byłoby oczywiście wygaśnięcie tego uprawnienia.

Podzielając przytoczone stanowisko Sąd orzekający w sprawie uznał za stosowne wskazać ponadto, że racja leżąca u podstaw uznania, że uzupełnienie weksla in blanco po upływie terminu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego stanowi wypełnienie tego weksla niezgodnie z zawartym porozumieniem, a mianowicie względ na okoliczność, że pomiędzy wekslem in blanco, wręczanym dla zabezpieczenia określonego roszczenia a zobowiązaniem, z którego wynika podlegające zabezpieczeniu roszczenie istnieje ścisła więź, prowadzi do jeszcze dalej idących wniosków. Tak rozumiane postanowienie umowne byłoby w skutkach tożsame ze zrzeczeniem się korzystania z zarzutu przedawnienia ze stosunku podstawowego jeszcze przed powstaniem stanu przedawnienia tego roszczenia. Byłoby ono bezwzględnie nieważne z mocy art. 117 § 2 k.c. in fine.

W konsekwencji, uznając, że w sprawie doszło do wypełnienia weksla niezupełnego niezgodnie z zawartym postanowieniem, poprzez wypełnienie go po upływie terminu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego, Sąd uchylił wydany w postępowaniu nakazowym nakaz zapłaty w całości oraz oddalił powództwo.

Orzeczenie o kosztach procesu uzasadniała treść art. 98 § 1 k.p.c. Skoro powód przegrał proces zobowiązany był do zwrotu pozwanemu kosztów jego przeprowadzenia, na które składały się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej w stawce określonej w § 2 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800 z dnia 5 listopada 2015 r.) w brzmieniu sprzed nowelizacji wprowadzonej Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2016 r., poz. 1668 - § 2 rozporządzenia nowelizującego) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł – łącznie 7217 zł.

Ponadto Sąd na podstawie art. 113 ust. 1 Ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U z 2016 r., poz. 623 ze zm.) w zw. z art. 98 § 1 k.p.c., stosując odpowiednio zasady obowiązujące przy zwrocie kosztów w procesie, nakazał pobrać od powoda na rzecz Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa w W. kwotę 750 złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, t.j. opłaty od zarzutów w tej wysokości, od uiszczenia której pozwana została zwolniona postanowieniem referendarza sądowego z dnia 14 października 2016 roku.

Ze względu na powyższe motywy orzeczono jak w sentencji.